

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-00939
Otsuse kuupäev 28.04.2024
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Levikom Eesti OÜ (12678473)

Tarbija nõue Kohustuse puudumise tuvastamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tuvastada, et Levikom Eesti OÜ-l ei tekkinud pärast 5.juunit 2022 tarbija suhtes lepingu täitmise nõuet, sh õigust nõuda tasu seadmete rendi eest.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Kauplejaga paigaldas 10.11.2017 akti alusel tarbija juures elektroonilise sideteenuse osutamiseks vajalikud seadmed raadiovõrgu terminal Ubiquiti LiteBeam 5AC Gen2 5GHz, Wifi ruuter RB952Ui-5ac2Nd-TC ja digiboks Unibox MAG254. Akti kohaselt kuulub see leping nr 302423 juurde. Kaupleja arve nr 202202412 kohaselt osutas kaupleja tarbijale Kodunet 50/20 + TV Ekstra teenust. Kaupleja teatas 01.06.2023 kõigile klientidele, sh tarbijale, et seoses tegevuse ümberkujundamisega loeb liitumislepingu (tootelepingu) alates 05.06.2022 lõppenuks, tarbijale hakkab alates 06.06.2022 sujuvalt, ilma tehnilise katkestuseta teenust osutama Rednet OÜ. Tarbija selgitustel sai ta kaupleja teatest aru, et kaupleja loeb poolte vahelise lepingu lõppenuks alates 5.juunist 2022. Mingeid täiendavaid juhiseid kauplejalt rendile võetud ja nende endi paigaldatud seadmete kohta ei tulnud. Kaupleja seadmeid kasutas tarbija üksnes kaupleja sideteenuse jaoks, sideteenuse lõppemisega lõppes ka seadmete kasutamise vajadus. Kui kauplejal oleks seadmete vastu huvi olnud, siis võinuks ta saata tehniku, kes oleks demonteerinud maja välisseina külge kinnitatud seadme. Kuna kaupleja enam ühtegi arvet ei saatnud ja ühendust rohkem ei võtnud, siis tarbija pidas asja lõppenuks.

Kaupleja saatis tarbijale 03.10.2023 meeldetuletuskirja seadme rendi tasumise kohta ning kaupleja esitas tagasiulatusvalt pooleteist aasta eest arved. Tarbija pöördus 03.10.2023 kaupleja poole, kuid

vastust ei saanud. Kaupleja ei ole asunud seadet tarbija elamu küljest eemaldama. Kaupleja andmetel oli tarbija võlg 2024.a märtsis seisuga 182,42 eurot.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees kohustus tasuda seadmete renti

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja saatis tarbijale 01.06.2022 teate tootelepingu s.o elektroonilise side teenuse osutamise lepingu lõpetamise kohta, teates ei ole märgitud, et ka renditeenus lõpeb. Sideteenuse leping lõppes alates 05.06.2022, rendileping jäi kehtima ka pärast seda. Tarbija rentis seadmeid kauplejalt edasi ja ta ei saanud eeldada, et saab seadmed endale tasuta või saab neid tasuta rentida. Tarbija pidi teadma, et ta võis kauplejalt seadmeid rentida sõltumata sellest, kas tarbija saab sideteenust kauplejalt või mõnelt teiselt sideettevõtjalt. Sideteenuse ja renditeenuse lepingud on eraldiseisvad, mida tarbija pidi järeldama ka seni esitatud arvetest. Kaupleja ei saanud sideteenuse lepingu lõppemisel mh üldtingimustest, rendilepingust ja seadusest tulenevalt lõpetada ühepoolset renditeenuse tarbijale osutamist ega seadmeid tagasi nõuda, kuna ESS § 89 lg 9 kohaselt pidi kaupleja tagama tarbijale internetiühendusteenu katematuse. Kaupleja on nõus renditeenuse tasu nõude tühistama, kui tarbija tõendab, et on pärast liitumislepingu lõpetamist üritanud seadmeid tagastada, kuid ei ole ühendust saanud, või tõendab, et ei ole vahepeal seadmeid kasutanud ning tagastab need. Kaupleja 03.10.2023 saadetud meeldetuletuskiri ei ole hinnatav nõude esitamisenä. Kaupleja väljastas tarbijale arved meeldetuletuskirjas märgitud ajal – so 2 tööpäeva pärast kirja saatmist. Arved ei ole esitatud tagasiulatuvalt, arvete maksetähtajad on arvestatud alates arvete väljastamise ajast.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on pärast teenuse osutamise lõpetamist kaupleja ees kohustus tasuda lepingu alusel rendile antud seadmete eest.

Tarbijakaitse seaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid vaidlusi. Pooled ei esitanud komisjonile elektroonilise side teenuse osutamiseks sõlmitud kliendilepingut ega tootelepingut. Komisjon tuvastas kaupleja paigaldusakti ja tarbijale esitaud arve alusel, et poolte vahel tekkis lepinguline suhe.

Komisjon on sama kaupleja vastu esitatud sarnaste vaidluse asjaolude osas kujundanud korduvalt oma seisukoha. Komisjon tugineb antud vaidluse asjaolude hindamisel komisjoni senisest praktikast ning otsustes avaldatud analüüsides ja järeldustest. Antud lepingule kohaldatakse elektroonilise side seadust (ESS). ESS 91 lg 3 järgi kohaldatakse eriseadusega reguleerimata küsimustes sellele lepingule võlaõigusseaduse sätteid. ESS § 92 kohaselt on sideettevõtjal ja lõppkasutajal õigus vabalt kokku leppida sideteenuse lepingu tingimustes, arvestades käesolevast seadusest tulenevate piirangutega ja lõppkasutajate õiguste kaitseks kehtestatud kitsendustega. Sideteenuse lepingu tingimus, millega piiratakse lõppkasutaja õigusi, võrreldes seaduses sätestatuga, on tühine.

Kaupleja tugineb tarbijale 03.10.2023 meeldetuletuskirjas seadmete rendi tasumise kohustuse põhjendamisel asjaolule, et tarbija oleks pidanud seadmed kas tagastama või arvestama rendi tasumise kohustuse jätkumisega. Kaupleja osundab kliendilepingule ja neis viidatud üldtingimustele seadmete tagastamise kohta. Kaupleja hinnangul tekkis tarbijal seadmete rendi tasumise kohustus siis, kui kaupleja oli pärast meeldetuletuskirja väljastanud tarbijale rendiarved.

Komisjon hindab kaupleja 01.06.2022 lepingu lõpetamise teate õiguslikku tähendust. Kaupleja teatas, et loeb liitumislepingu (tootelepingu) lõppenuks ja et sama teenuse osutamist jätkab kolmas isik. Kaupleja selgitas, et tehniline üleminek toimub katkestusteta ning klientidel tuleb uue teenuse pakkujaga lepingu sõlmimiseks ise ühendust võtta. Kaupleja selgitustest saab komisjon aru, et kaupleja käsitab 01.06.2022 teadet lepingu muutmisenä ning lepingu internetiteenuse osas ülesütlemise avaldusena.

Komisjoni hinnangul ei olnud kaupleja teade tarbijaga sõlmitud lepingu ülesütlemise avaldus kahel põhjusel: 1) kauplejal puudus seadusest tulenev lepingu lõpetamise alus. ESS §-s 100 reguleerib sideteenuse lepingu ülesütlemise aluseid, § 100 lg 2 kohaselt on sideettevõtjal õigus leping ilma eelneva etteteatamiseta üles öelda vaid juhul, kui sideteenuse osutamist on piiratud ESS § 98 lg 1 punktide 1–3 ja 5 alusel ning piiramise alus ei ole ära langenud ühe kuu jooksul piirangu rakendamise aluse tekkimise päevast arvates. Nendeks alusteks on juhud, kui tarbija on lepingut rikkunud ja kui kaupleja on andnud rikkumise kõrvaldamiseks tähtaja ja kui tarbija ei ole rikkumist kõrvaldanud. Kaupleja 01.06.2022 teade ei olnud lepingu ülesütlemise avaldus, kuna kauplejal puudus ülesütlemise alus; 2) kaupleja ei saatnud teadet tarbijale kui konkreetse lepingu poolele, vaid kaupleja saatis sama teate masskirjana kõigile oma klientidele. Masskiri ei saa olla sideteenuse lepingu ülesütlemise tahteavalduseks, kuivõrd adressaadita masskirjas ei ole tuginetud ega saadudki tugineda tarbijapoolsele lepingu rikkumisele. Antud juhul ei esinenud ühtegi seaduses nimetatud sideteenuse lepingu ülesütlemise alust, kaupleja 01.06.2022 teade ei ole hinnatav lepingu ülesütlemise tahteavaldusena ja see ei omanud tarbijaga sõlmitud kliendilepingut ega tootelepingut lõpetavat tähendust.

Komisjoni hinnangul ei ole muutnud kaupleja 01.06.2022 teade lepingut. Lepingu kohaselt lasus kauplejal kaks kohustust; osutada sideteenust ja anda rendile sideteenuse kasutamiseks vajalikud seadmed. Kaupleja väitel muutis ta 01.06.2022 teatega oma lepingulisi kohustusi nii, et lõpetas sideteenuse osutamise, kuid seadmete rentimine jäi jõusse. See kaupleja väide ei ole tõendatud, kuna kaupleja ei ole esitanud oma lepingu muutmise tahteavaldust, millises ta oleks tarbijale teatanud tootelepingu muutmise kavast ning alates 06.06.2022 seadmete rendi kehtima jäämisest. Kaupleja väide on vastuolus ka seadusega. ESS § 99 lg 1 järgi võib sideettevõtja ühepoolselt muuta sideteenuse lepingu tingimusi, kui muutmise vajadus tuleneb õigusaktide muutmistest või kui pärast sideteenuse lepingu sõlmimist muutuvad lepingu sõlmimise aluseks olnud asjaolud ja sellega kaasneb sideettevõtjal lepingu täitmise kulude oluline suurenemine; ESS § 99 lg 2.1 kohaselt ei või sideettevõtja muuta tähtajalise kohustusega sideteenuse lepingu tasu ja sideteenuse põhiomadusi ühepoolselt tarbija kahjuks sidusustähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui muudatus on tingitud õigusakti muutmistest või valitsusasutuse otsusest; ESS § 99 lg 3 kohaselt tuleb lepingu muutmise kavatsusest teavitada vähemalt üks kuu ette teatega, mis on pealkirjastatud „Lepingu muutmine” ning teates tuleb märkida muudetavad tingimused, lõppkasutaja õigus muudatustega mittenõustumise korral leping lisakuludeta üles öelda ühe kuu jooksul pärast vastava teate saamist ning tingimuste muutmise põhjus ja õiguslik alus. Kaupleja ei ole tarbijaga sõlmitud tootelepingut muutnud, asjas puuduvad poolte lepingu muutmise kohta esitatud tahteavaldused ning lepingu muutmises kokku leppimine. Kaupleja 01.06.2022 teade ei muutnud tarbijaga sõlmitud lepingut.

Kaupleja väitel on tarbijale renditud seadmed endiselt kaupleja omandis ja kaupleja nõuab seadmete kasutamise eest tasu. Kaupleja ei ole oma väidet tõendanud. Komisjon tuvastas, et kaupleja ei lõpetanud ega muutnud 01.06.2022 teatega tarbijaga sõlmitud tootelepingut. Samas on asjaoludega tuvastatud, et kaupleja ei osutanud tarbijale alates 06.06.2022 enam sideteenust ja et seda teenust osutas edasi kolmas isik. Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ka põhjusel, et ESS § 89 lg 9 alusel oli kaupleja kohustatud tagama kliendile internetiühendusteenuse katkematuse, sellel põhjusel jätkas kaupleja tarbijale seadme renti. Komisjoni hinnangul osundab kaupleja esitatud väide eelkõige sellele, et kui kaupleja leppis kolmanda isikuga kokku tarbijale internetiteenuse katkematus osutamises, pidi kokkulepe hõlmama ka katkematu teenuse kasutamiseks vajalikke seadmete olemasolu.

Kaupleja 01.06.2022 teate sisust järeldeb komisjon, et kaupleja tahe oli kõik lepingust tekkinud kohustused ja õigused anda üle kolmandale isikule. Sellise sisuga teate saamisel oleks iga samas olukorras heas usus tegutsev mõistlik isik aru saanud, et tema jaoks muutub vaid teenuse pakkuja. Tarbija oli kaupleja teate ja tegevuse põhjal õigustatud järelutama, et lepingust tekkinud kohustused tuleb edaspidi täita uuele teenuse osutajale.

Kaupleja ei selgitanud, et miks olukorras, kus kaupleja arvates kehtis alates 06.06.2022 edasi seadmete rendikokkulepe, saatis kaupleja alles 03.10.2023 tarbijatele rendi maksmise kohta meeldetuletusi. Ei ole usutav, et kui kauplejale oli kogu aeg teada, et kõik temaga tootelepingu sõlminud tarbijad peavad maksma seadmete eest renti, et siis oleks kaupleja viivitanud meeldetuletuse saatmisega ligi poolteist aastat. Komisjon on veendunud, et kaupleja 01.06.2022 teates avaldatud tahe oli suunatud sellele, et anda kolmandale isikule üle kõik tootelepingut tulenevad kohustused. Seda kinnitab teates toodud kinnitus, et üleandmine toimub sujuvalt, ilma tehniliste tõrgeteta.

Komisjon märgib, et kaupleja tegevus ei pruugi olla vastavuses hea usu põhimõttega. TsÜS § 138 lg 1 ja 2 kohaselt tuleb õiguste teostamisel toimida heas usus ning see ei ole lubatud seadusvastasel viisil, samuti selliselt, et õiguste teostamise eesmärgiks on kahju tekitamine teisele isikule. Ka VÕS § 6 lg 1 kohaselt peavad võlausaldaja ja võlgnik käituma teineteise suhtes hea usu põhimõttest lähtuvalt. Kui seadusest, tavast või tehingust tulenev oleks hea usu põhimõttest lähtuvalt vastuvõetav, jäetakse see võlasuhte VÕS § 6 lg 2 alusel kohaldamata. Kaupleja käitus 01.06.2022 tarbijale saadetud teate kohaselt vastuoluliselt jättes teates mulje, et lepingust tekkinud kohustused ja õigused antakse kolmandale isikule üle ning jättes mõistliku aja jooksul seadmete rendi eest arved esitamata. Selline kaupleja käitumine on vastuolus hea usu põhimõttega.

Kaupleja kinnitusel tuleneb üldtingimustest tema õigus nõuda tarbijalt seadmete kasutamise eest renti. Kuid kaupleja ei esitanud tarbijaga sõlmitud kliendilepingut ega ka tootelepingut. VÕS § 37 lg 1 kohaselt muutuvad tüüptingimused lepingu osaks, kui tingimuse kasutaja enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Kaupleja ei ole tõendanud, et tema tüüptingimused muutusid tarbijaga sõlmitud lepingu osaks. Kaupleja ei ole tõendanud, et tema õigus tasu nõuda tuleneks lepingust. Kauplejal puudus seadmete renditasu arvet esitamiseks õiguslik alus.

Komisjon tuvastas, et tarbijal puudub kohustus tasuda kauplejale alates 06.06.2022 seadmete renti. Tarbija nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/